

A Pécsi Ítéltábla a Dr. Csontos és Társai Ügyvédi Iroda (ügyintéző: dr. Illés Attila József ügyvéd, ügyvédi iroda címe) által képviselt **I.rendű felperes neve** (I. rendű felperes címe) I. rendű és a **II.rendű felperes neve** (II. rendű felperes címe) II. rendű felpereseknek - alperesi képviselő neve (alperesi képviselő címe) által képviselt **alperes neve** (alperes címe) alperes ellen személyiségi jogok megsértésének megállapítása és egyéb iránt indított perében a Szekszárdi Törvényszék 2017. október 30. napján kelt, 6.P.20.420/2016/27. számú ítélete ellen a felperesek 28. sorszámú fellebbezése folytán meghozta a következő

í t é l e t e t:

A másodfokú bíróság az elsőfokú bíróság ítéletét helybenhagyja.

Kötelezi az I-II. rendű felpereseket, hogy fizessenek meg a Magyar Állam javára - külön felhívásra - személyenként 48.000 (negyvennyolcezer) forint feljegyzett fellebbezési illetéket és 18.000.- (tizennyolcezer) forint kereseti illetéket.

Az ítélet ellen fellebbezésnek helye nincs.

Indokolás

Az elsőfokú bíróság által megállapított tényállás szerint az alperes előtt G.40.079/2014. szám alatt volt folyamatban a II.rendű felperesnek üzletrész adásvételi szerződés létrejöttének megállapítása iránt a **P. Kft.** és társai alperesek elleni pere, amelyben a jelen perben II. rendű felperest törvényes képviselőként a jelen per I. rendű felperese képviselte (a továbbiakban:alapeljárás). A 2015. szeptember 4. napján megtartott tárgyaláson **N.J.R.** tanú kihallgatása közben a felperes jogi képviselőjének észrevételére a tárgyalást vezető bíró azt rögzítette a jegyzőkönyvben, hogy „Felperesi képviselő kéri annak jegyzőkönyvbe foglalását, hogy állítása szerint az eljáró bíró azt a kijelentést tette, hogy I.rendű felperes viselkedjen professzionális befektetőként, és hogy a tárgyalásokon megtapasztalva a stílusát, nem csodálkozik, hogy **G.** úr visszalépett a tranzakciótól.”. Ezt követően a II.rendű felperes 66. sorszám alatt a jegyzőkönyv kijavítását kérte olyan tartalommal, hogy nem a felperes állítása szerint, hanem ténylegesen, az eljáró bíró részéről hangzott el a kijelentés: „A maga stílusát megismerve **G.** úr helyében magam is kifaroltam volna a szerződésből.” Alperes 76. sorszámú végzésével a kijavítás iránti kérelmet elutasította.

Az alapeljáráásban 2015. október 30. napján tartott tárgyalásról készült jegyzőkönyv - többek között - rögzítette: „I.rendű felperesi ügyvezető: A legutóbbi beadványban, illetve jegyzőkönyvben azt tetszett leírni a felperes részéről hangzott el, hogy rám szólt, hogy viselkedjek professzionális befektetőként. Milyen alapon utasít engem arra, hogy hogyan viselkedjek? Hogy engedheti ezt meg magának? Mennyit kap maga ezért? Mennyit, mennyit kap ezért? Miért nem ezt írhatja a

jegyzőkönyvbe: G. úrtól ezért kapok 100.000.000 Ft-ot. Hm? Ezt kellene rögzíteni a jegyzőkönyvbe. G. úr megkért, adott 100.000.000 Ft-ot, hogy úgy csesszek ki magukkal, ahogy csak tudok. És ezért mondom azt, amit mondok, hogy viselkedjen professzionális befektetőként és hogy én is kifaroltam volna a G. úr helyében a szerződésből. Akkor ez így abszolút mindenki számára érthető....Nem sül le a bőr arról a hazug, szemét, disznó pofájáról?"

Mindkét jegyzőkönyv rögzítése az eljáró bíró által diktált hangfelvétel útján történt, amelyet utóbb a bíróság tisztviselője írt le.

A felperesek keresetlevelükben annak megállapítását kérték, hogy az alperes az G.40.079/2014. számon folyamatban volt perben a 2015. szeptember 4. napján és 2015. október 30. napján megtartott tárgyaláson tanúsított magatartásával, az eljáró bíró részéről elhangzott fenti kijelentésekkel megsértette az I. rendű felperes jóhírnevét és becsületét, valamint a II. rendű felperes jóhírnevét. Az eljáró bíró idézett kijelentései ugyanis arra utaltak, hogy az I. rendű felperes szellemi képességei alacsonyak, illetve az üzleti életben tanúsított magatartása az elvárható viselkedési normák ismeretének hiányára utalnak, ezzel a tárgyaláson résztvevők előtt lejáratva őt, harsány nevetést váltott ki a jelenlévőkből. Ez egyúttal a II. rendű felperes jóhírnevét is sértette, hiszen a képviselőjét érintették a nyilatkozatok, és az I. rendű felperes magatartása a II. rendű felperesnek tudható be. Az eljáró bíró becsmérő, trágár kijelentése lealacsonyító tartalmú volt, arra utalt, hogy I.rendű felperessel összeférhetetlen személyisége miatt nem lehet üzletet kötni. Ezért kérték a becsületre és a jóhírnévre vonatkozó személyiségi jog megsértésének megállapításán túl az alperest arra kötelezni, hogy a jogsérelmet orvosló, az eljárásban résztvevő személyekkel írásban közölt nyilatkozattal adjon elégtételt.

Az alperes a kereset elutasítását kérte, mert a felperesek állítása nem felel meg a valóságnak, a tárgyalások anyagát a jegyzőkönyvek hűen tükrözik, amelyek mint közokiratok teljesen bizonyítják a benne foglaltakat. A bíró a hanganyagot a tárgyaláson a felek jelenlétében rögzítette diktálással, tartalmát hallották, de nem kérték helyben annak további kijavítását. A sérelmezett kijelentések nem az eljáró bíró, hanem az I. rendű felperes kijelentései voltak amelyeket a bíró diktált jegyzőkönyvbe.

Az elsőfokú bíróság a keresetet elutasította, és a perköltség megfizetésére a felpereseket kötelezte egyetemlegesen. Ítéletének jogi indokolásában kifejtette, hogy a Polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (továbbiakban: 1952. évi Pp.) 195.§ (1) bekezdése és (6) bekezdése alapján fennálló közokiratnak minősülő tárgyalási jegyzőkönyv teljes bizonyító erejéhez fűzött törvényi vélelmet a felperesek megdönteni nem tudták. A jelen eljárásról az I. rendű felperes személyes megjelenési kötelezettsége ellenére távol maradt, a felperes jogi képviselőjének tanúkénti kihallgatására pedig nem volt eljárásjogi lehetőség. Bizonyítékként vette figyelembe az alapeljárás becsatolt bírósági iratanyagát, a 2015. október 30-i tárgyalásról készült, írásba foglalt jegyzőkönyv alapját képező hangfelvételt, továbbá G.nak, az alapeljárás II. rendű alperesének, valamint az alapeljárás alpereseit képviselő ügyvédnek, H.T.R-nek a tanúvallomását. Kifejtette, hogy a jegyzőkönyvezés módja és annak tartalma a bíróságok iratkezelési szabályzatáról szóló 17/2014. OBH utasításnak, valamint az 1952. évi Pp.115.§ (1), (2) és (3) bekezdésének, továbbá 116-117.§-ainak megfelelt. Az írásba foglalt jegyzőkönyvnek az elhangzottakat nem szó szerint kell tartalmaznia, a szó szerinti jegyzőkönyv készítése a bíró döntése, az írásba foglalt jegyzőkönyv pedig a nyilatkozó előadását, illetve annak bíró által diktált összefoglalását tartalmazza.

Rögzítette, hogy a felperesek által sérelmezett nyilatkozatok közül egy kijelentést tett az alperes bírója: „I.rendű felperes viselkedjen professzionális befektetőként", amely nyilatkozat a jelen per I. rendű felperesének zavaró magatartása miatti rendre utasítás keretében hangzott el, az éppen

kihallgatott **N.J.R.** tanú szavait idézve, de az nem alakított ki negatív véleményt a felperesekről a tárgyaláson résztvevőkben. Az elsőfokú bíróság megítélése szerint ezért a bíró által a tanú szóhasználatából idézett kifejezés a tárgyalási helyzetben, a rendreutasítás körében nem jogsértő módon történt, így az alperes nem valósította meg a Polgári Törvénykönyvről szóló 2013. évi V. törvény (továbbiakban: Ptk.) 2:42.§ (1) bekezdése, 43.§ d) pontja, 45.§ (1) és (2) bekezdése szerinti személyiségi jogsértést, nem követett el becsület- és jóhírnévsértést.

Az elsőfokú ítélettel szemben a felperesek nyújtottak be fellebbezést, amelyben annak kereseti kérelmük szerinti megváltoztatását, másodlagosan az ítélet hatályon kívül helyezését kérték a tényállás hiányos tartalma miatt. Kifogásolták, hogy a vizsgált tárgyalási jegyzőkönyvek nem a tárgyaláson elhangzottakat tartalmazzák szó szerint, így jelentős eltérések állnak fenn a tárgyaláson készült hangfelvétel és az írásba foglalt jegyzőkönyv tartalma között is. Továbbá a hangfelvétel maga sem tartalmazza teljes körűen a tárgyaláson elhangzottakat az eljáró bíró szubjektív jegyzőkönyv-vezetése miatt. Kiemelték, a jegyzőkönyvből nem tűnik ki, hogy az eljáró bíró rendreutasította volna az I. rendű felperest, amellyel kapcsolatban megállapítást nyert, hogy elhangzott a bíró részéről a professzionális befektetőként való viselkedésre történő felszólítás. Hivatkoztak arra is, hogy **G.**, az alapper II. rendű alperese és **H.T.R.**, az alapperben eljáró alperesi jogi képviselő elfogult tanúk voltak, hiszen a jelen eljárás kimenetele hatással lehet a korábbi perben hozott ítéletre is. Kifogásolták, hogy nem tett eleget az elsőfokú bíróság az alapperben eljáró bíró, **Sz.T.** tanúkénti kihallgatására vonatkozó bizonyítási indítványnak, akit a hamis tanúzás következményeire lehetett volna figyelmeztetni.

Az alperes fellebbezési ellenkérelmében az elsőfokú ítélet helybenhagyását kérte helyes indokai alapján.

A fellebbezés alaptalan.

Az elsőfokú bíróság a tényállást túlnyomórészt helyesen állapította meg, azt a másodfokú bíróság **G.** tanúvallomása alapján kiegészíti azzal, hogy a 2015. szeptember 4-én - az alapeljárásban - megtartott tárgyaláson eljáró bírónak I. rendű felperest több alkalommal is figyelmeztetnie kellett a tárgyalás rendjének megtartására, és egyik ilyen alkalommal azt mondta „viselkedjen professzionális befektetőként”.

Az így kiegészített tényálláshoz képest is helyes az elsőfokú bíróság érdemi döntése, a kifejtett indokokkal azonban csak részben ért egyet a másodfokú bíróság.

A polgári perrendtartásról szóló 1952. évi III. törvény (a továbbiakban: 1952. évi Pp.) 164. § (1) bekezdése szerint azt a felet terheli a perben a bizonyítási kötelezettség, akinek érdekében áll, hogy az állítását a bíróság valóban fogadja el. E bizonyítási kötelezettséghez képest a felpereseket terhelte annak bizonyítása, hogy az alperes előtt G.40.079/2014. szám alatt folyamatban volt perben eljáró bíró tett a felperesek személyiségi jogait sértő kijelentéseket. A jelen pernek ugyanis nem volt tárgya az alperes előtt folyó perben a jegyzőkönyv készítésének helyes vagy helytelen módja. Az elsőfokú bíróság által is felhívott, az 1952. évi Pp. 195. § (1) bekezdése értelmében a bíróság által a megszabott alakban ügykörén belül kiállított irat közokirat, mely az abban foglalt nyilatkozat megtételét teljesen bizonyítja. A (6) bekezdés szerint ezzel szemben ellenbizonyításnak helye van.

A jelen perben a felperesek ezzel az ellenbizonyítási lehetőséggel élhettek volna és terhelte ennek a kötelezettsége. Magának az okiratnak a közokirat jellegét nem teheték vitássá, ezért szükségtelenül vizsgálta az elsőfokú bíróság a jegyzőkönyv elkészítésének módját, szabályosságát. Erre kizárólag a

G.40.579/2014. szám alatti perben lett volna lehetőség az eljárás szabálytalansága miatti kifogás, vagy a jegyzőkönyv kijavítása, kiegészítése iránti kérelem benyújtásával. A II. rendű felperes az alapeljárásban az 59. sorszámú jegyzőkönyv kijavítását kérte a jelen perben sértőnek állított kijelentés egy részére vonatkozóan „a maga stílusát megismerve G. úr helyében magam is kifaroltam volna a szerződésből”. A kiegészített tényállás szerinti kijelentés tekintetében a jegyzőkönyv kijavítását nem kérték, mint ahogy a 72. sorszámú jegyzőkönyv tekintetében egyáltalán nem terjesztettek elő kijavítási kérelmet. A felperesek nyilatkozata szerint ezt a kijavítási kérelmet a jelen per megindítása pótolja, legalábbis abban a részében, hogy a jegyzőkönyv elkészítése mindenben megfelelt-e az irányadó szabályoknak. A jelen perben azonban ez a kérdés nem vizsgálható, ez a per nem az alapeljárás jogorvoslati fóruma. Az alapeljárásban készült teljes bizonyító erejű közokiratokkal szemben felperesek kizárólag a fent már hivatkozott, az 1952. évi Pp. 195. § (6) bekezdése szerinti ellenbizonyítási jogosultságukkal élhettek volna, ez azonban kizárólag a kiegészített tényállás erejéig volt eredményes.

A lefolytatott bizonyítási eljárás adatai és a kifogásolt jegyzőkönyvek tartalma alapján kétséget kizáróan megállapítható, hogy az I. rendű felperes az alapeljárásban a tárgyalás rendjét, méltóságát durván sértő magatartást tanúsított. Az 1952. évi Pp. 134. § (1) bekezdése értelmében a tárgyalás rendjének fenntartásáról és a tárgyalás méltóságának megőrzéséről az elnök gondoskodik. Az alapeljárásban eljáró bírő tehát az 1952. évi Pp. 134. § (5) bekezdése szerint, a rá irányadó jogszabálynak megfelelő magatartást tanúsított és a számára kötelezettségként meghatározott módon járt el, amikor az I. rendű felperest rendre utasította, és a tárgyalótermi viselkedés szabályainak megtartására hívta fel. Az a kijelentése, hogy „viselkedjen professzionális befektetőként” nem alkalmas a felperesek jó hírnevének illetve az I. rendű felperes becsületének megsértésére. Ez a felszólítás az I. rendű felperes tárgyalótermi viselkedésére, oda nem illő magatartására vonatkozott, s nem az I. rendű felperes üzleti tárgyalásokon tanúsított magatartását minősítette. Jóhírnév megsértésére egyébként sem lenne alkalmas, tényállítást ugyanis nem tartalmaz, márpedig a Ptk. 2:45.§ (2) bekezdése értelmében sértő valótlan tényállítás vagy híresztelés, valós tény hamis színben feltüntetése sértheti a jóhírnevet. Vélemény-nyilvánításnak lehetne minősíteni, azonban az adott helyzetben a kijelentés az eljáró bírónak a tárgyalásvezetése körében értékelendő, az I. rendű felperes rendreutasítására irányuló felhívása, amely az I. rendű felperes üzleti életben tanúsított magatartásának hátrányos befolyásolására nem alkalmas, s nem volt kifejezőmódjában indokolatlanul bántó. Szubjektív sérelemérzet sem becsületsértés, sem jóhírnévsértés megállapítása iránti igény nem alapoz meg.

A felperesek a fent részletezett bizonyítási kötelezettségüknek nem tettek eleget, a rendelkezésre álló adatok alapján éppen azt kellett megállapítani, hogy a felperesek által sérelmezett egyéb kijelentéseket - a kiegészített tényállást meghaladóan - az I. rendű felperes tette, ezért helyes az elsőfokú bíróság keresetet elutasító érdemi döntése. A másodfokú bíróság minderre tekintettel az elsőfokú bíróság ítéletét az 1952. évi Pp. 253. § (2) bekezdése alapján - az indokok részbeni módosításával - helybenhagyta.

Sem lényeges eljárási szabálysértést nem követett el az elsőfokú bíróság, sem a bizonyítási eljárás megismétlése vagy kiegészítése nem szükséges, ezért az elsőfokú ítélet felperesek által indítványozott, az 1952. évi Pp. 252.§ szerinti hatályon kívül helyezésére nem volt ok.

Helyesen mellőzte az elsőfokú bíróság a felperesek által előterjesztett bizonyítási indítvány teljesítését, mert azoktól eltérő tényállás megállapításához vezető eredmény nem volt várható. A jelen per semmilyen formában nem lehet kihatással az alapeljárás érdemi határozatára, ebből

következően az alapeljárás II. rendű alperese és az alperesi jogi képviselő a jelen perben nem tekinthetők érdekelt tanúknak.

Helyesen foglalt állást az elsőfokú bíróság abban a kérdésben is, hogy a felperesek jogi képviselője a perben tanúként nem hallgatható ki, erre csak - az irányadó bírói gyakorlat szerint - képviselői minőségének megszűnése esetén lett volna eljárásjogi lehetőség.

A felperesek keresetlevelükre 36.000.- forintot róttak le illetékbélyegben. Keresetükben azonban mindketten önálló személyiségi jogi igényüket érvényesítették, ami az 1952. évi Pp. 25. § (3) bekezdése értelmében azt jelenti, hogy mindegyikük önállóan köteles megfizetni az illetékekről szóló 1990. évi XCIII. tv.(Itv.) 39. § (3) bekezdés b) pontja szerinti 36.000.- forint eljárási illetéket. Az elsőfokú bíróság az illetékhianyot nem észlelte, az eljárási illetéket megfizetettnek tekintette. Az 1952. évi Pp. 253. § (3) bekezdése szerint a másodfokú bíróság a fellebbezési kérelem és ellenkérelem korlátaira tekintet nélkül határoz a le nem rótt illeték megfizetéséről. Az ítéletábla ezért kötelezte a felpereseket személyenként 18.000-18.000.- forint le nem rótt illeték állam javára való megfizetésére.

A felperesek fellebbezésükre - a per tárgyi illetékfeljegyzési jog kedvezményére figyelemmel - fellebbezési illetéket nem róttak le. Felperesek pervesztes lettek, ezért a feljegyzett személyenként 48.000 forint fellebbezési illetéket kötelesek megfizetni az állam javára, külön felhívásra az 1952. évi Pp.78. § (2) bekezdése, az Itv. 59.§ (1) bekezdése szerint.

A másodfokú eljárásban az alperesnek az 1952. évi Pp.78.§ (1)-(4) bekezdése szerint megtérítendő költsége nem merült fel, ezért arról rendelkezni nem kellett.

Pécs, 2018. április 19.

Dr. Szentpéteriné dr. Bán Erzsébet s.k. a tanács elnöke, Dr. Vogyicska Petra s.k. előadó bíró,
Gáspárné dr. Baranyabán Judit s.k. bíró